

ת"פ 43091/10/17 - מדינת ישראל נגד ח' ד'

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 43091-10-17 מדינת ישראל נ' ד'

כבוד השופט גיא אבנון

לפני:

מדינת ישראל

המאשימה:

באמצעות תביעות מרכז - שלוחת נתניה

נגד

ח' ד'

הנאשם:

עו"ד שני מלול

בשם המאשימה:

עו"ד רועי לנג

בשם הנאשם:

גזר דין

מהו העונש הראוי לנאשם המצוי בשולי השוליים של החברה?

1. הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בכתב אישום מתוקן בעבירת תקיפה הגורמת חבלה, לפי סעיף 380 לחוק העונשין, תשל"ז-1977. ביום 26.7.17 לקראת השעה 22:00 הגיע המתלון, נהג מונית, לתחנת מוניות בנתניה, והבחין בנאשם אשר ישב על ספסל סמוך ונראה מדבר לעצמו. הנאשם ניגש למתלון ואיים לפגוע בו. המתלון התרחק ממנו וניסה להיכנס למוניתו, ואילו הנאשם היכה באגרוף בעינו, שכתוצאה ממנו נגרמו למתלון נפחות ואדמומיות בעין.

2. בעניינו של הנאשם התקבלו תסקיר מבחן (מיום 27.2.22) ושתי חוות דעת פסיכיאטריות (מיום 7.5.18 ומיום 5.12.22). כעולה מחוות הדעת, קשה עד בלתי אפשרי להגיע לנתוני אמת באשר לתולדותיו של הנאשם. לדבריו, בן 57, אב שכול לבן שנפל במבצע "צוק איתן". במרשם התושבים הוא רשום כבן 61, גרוש ללא ילדים. ברשומות בעניינו הוא מתואר לעתים כאב לשלושה. הוא סיפר כי נולד בלבנון, ומסר גרסאות שונות וסותרות: ברשומה אחת צוין כי לא הכיר את אביו שנפטר בלבנון ועלה לארץ עם אמו; ברשומה אחרת טען כי נולד בסוריה וגדל בבית יתומים, גויס לצבא הסורי ולמד במסגרת קורס טייס בבריטניה ואפגניסטן, הגיע לארץ במטוס מיג באמצעותו נמלט; ברשומה נוספת טען כי נפגע מירי בעזה בעטיו היה מרותק לכיסא גלגלים משך כשנתיים, והציג צלקות שנראו מתאימות לנגעים עוריים; פעמים

אחרות דיווח כי עבד בשב"כ משך כ-28 שנים. ועוד ועוד. הוא מוכר למערכת הפסיכיאטרית ממספר בדיקות מרפאות ומאשפוז יחיד. בכל בדיקותיו אובחן כסובל משקרנות פתולוגית (פסיאודולוגיה פנטסטיקה). כן תוארו צריכה מוגברת של אלכוהול עד אתיליזם. לדבריו, הוא נקי משימוש באלכוהול מזה כחמש שנים, אך "מדי פעם שותה בירה". סיפר כי בשנת 2014 היה בגמילה בקרית שלמה ומאז איננו שותה. כעולה מחוות הדעת, "יש יותר מיסוד להניח כי צורך באלכוהול על בסיס יומי בכמויות מוגברות". סופן של שתי חוות הדעת נמצא כי הנאשם אחראי למעשיו וכשיר לעמוד לדין. בצד זאת מצא עורך חוות הדעת, סגן הפסיכיאטרית המחוזית ד"ר בורשטיין, להוסיף כך: "בשולי הדברים אבקש לציין כי אינו זקוק להתערבות פסיכיאטרית, וכי טיפול תרופתי לא צפוי לשפר את מצבו. יחד עם זאת, מדובר במקרה אישי מורכב. איני יודע להעריך את מידת שיתוף הפעולה מצדו עם רשויות הרווחה. ככל שניתן יש מקום לבחון אפשרות לסייע לו בהיבט הסוציאלי".

3. קצינת המבחן עמדה על מגוון הרשעותיו של הנאשם בין השנים 1976-2015, בגין חלקן ריצה עונשי מאסר לתקופות לא מבטלות. הוא התקשה להעמיק בדבריו אודות עברו הפלילי, והסתפק בהסבר כי התקשה לשלוט בכעסיו והתנהג באופן אלים, כשברקע התמכרותו לאלכוהול שהשפיעה על התנהגותו. לשירות המבחן היכרות ממושכת עם הנאשם, לאורך שנים רבות, ממנה עולה כי המדובר במי שמנהל אורח חיים בלתי יציב, התגורר במקומות ארעיים, ללא מקום עבודה קבוע, נעדר מערכות תמיכה, נכשל פעם אחר פעם בניסיונותיו להיגמל מהתמכרותו לאלכוהול, וחסר אמן בגורמי חוק וטיפול. הנאשם טשטש את אחריותו לביצוע העבירה, ונקט גישה מצמצמת, תוך השלכת אחריות על מצב פיכחוננו במועד ביצועה, קשייו לשלוט בכעסיו, וחוסר מודעותו להתנהגותו. עוד לדבריו, איננו זוכר בוודאות את האירוע. הוא ניסה לטפול אחריות על המתלונן, אשר התגרה לטענתו באישה שעברה במקום בעוד הנאשם ניסה להגן עליה מפניו. הנאשם הציג עמו כמי שמתפקד באורח תקין מאז שנת 2018, נמנע מאירועים אלימים, למד לשלוט בכעסיו והפסיק כל שימוש באלכוהול. לנוכח ממצאיה העריכה כי קצינת המבחן כי קיים סיכון להישנות התנהגות עבריינית מצדו של הנאשם, ובשל עמדתו ששללה צורך בטיפול, נמנעה ממתן המלצה שיקומית.

4. ב"כ המאשימה ביקשה בפתח הדיון (וגם בסופו) להפנות את הנאשם לממונה על עבודות שירות. לבקשת ב"כ הנאשם אישרה כי מאז האירוע מושא כתב האישום, לא נפתחו לנאשם תיקים פליליים נוספים. היא ביקשה לקבוע את מתחם העונש בין 8-14 חודשי מאסר (הגישה פסיקה להמחשת מדיניות הענישה), ממנו ביקשה לחרוג לקולה בשל נסיבותיו החריגות של הנאשם. היא עתרה לגזור על הנאשם חודשיים מאסר בפועל, ולהפעיל במצטבר מאסר על-תנאי בן שישה חודשים, באופן שיאפשר ריצוי העונש בדרך של עבודות שירות (הוגשו גיליון רישום פלילי ומאסר על-תנאי להפעלה - עת/1, עת/2). בהגנותה, ובצדק, לא ביקשה לחייב את הנאשם ברכיבים כספיים, אף לא כאלו הצופים פני עתיד.

5. ב"כ הנאשם הפנה להתמשכותו יוצאת הדופן של המשפט, על רקע נסיבותיו הייחודיות והחריגות של הנאשם. מעשה העבירה מחודש יולי 2017. כתב האישום הוגש בחודש נובמבר 2017, וההליך מתנהל מאז חודש מרץ 2018, משמע, כחמש שנים, במהלכן לא היה מעורב הנאשם בביצוע עבירות. למרות דיסאינפורמציה באשר לרקע של הנאשם, אין חולק בנוגע למצבו העגום בשנים האחרונות. אלו קיבלו ביטוי מדויק בדבריו של בא כוחו: "האיש חי בטרמפיאדה מזה שנים רבות ללא קורת גג. לובש בגדים שחייילים שעוברים שם מספקים לו. הוא ללא שיניים. מתקלח אחת ל-48 שעות. בגשם שפוקד אותנו אך לאחרונה הוא אינו מוצא מיטה או שמיכה חמה, נשאר באותה תחנת אוטובוס ומחבר אליה מפזר חום. האדם שבפנינו, ברור שאנו עוסקים בשולי שוליה של החברה הישראלית, הקצה של הקצה, ובימ"ש

ראה ועקב ולא בכדי. הגענו לסיטואציה שבימ"ש מבקש מסנגור שסע עם הנאשם לחוות הדעת הפסיכיאטרית ברמלה, כי המקרה של הנאשם שבפנינו הוא מקרה קצה... מדובר באדם ערירי שאין לו אף אחד בעולם והוא פה והוא בעצמו... הוא ללא תעודת זהות, ללא אוכל, אין לו כלום. חרף האמור, מגיע לכל דיון. כאשר בימ"ש מפנה אותו לחוות דעת פסיכיאטרית הוא מתייצב בחמש בבוקר. משתף פעולה עם בימ"ש. כמובן בדרכו המאוד ציורית, מכבד את בימ"ש... התיק לעניות דעת ההגנה, הוא טיפולי, שיקומי. האדם היה צריך להיות בבימ"ש קהילתי כדי לעקוב אחר ההתקדמות שלו, שיזכה לקורת גג, לאוכל". ובהמשך: "השאלה איך קוראים את חוות הדעת הפסיכיאטרית, ואני מבקש לקרוא אותה על הצד המרוכך שבה, על הצד המסביר את התנהלותו של אדם במצבו. ראשיתו אי שם בפינוי צד"ל מלבנון, ואחריתו שהוא מבלה את שעותיו בטרמפיאדה, כאשר גאוותו ללבוש מדי צה"ל כולל כומתה. ניתן לראות את הבגד שהוא לובש היום, ואת החורים, וכתמי סיגריות, וחוסר אוכל, ואין שיניים".

ב"כ הנאשם ביקש לתת משקל להתרשמותו של בית המשפט מן הנאשם במהלך ניהול המשפט; לכך שהנאשם נהג להתייצב בזמן לדיונים, אפילו כשהגיע בסמוך לשחרורו מאשפוז בבית החולים, ועודנו לבוש בבגדים מבית החולים; להתרשמותו של סגן הפסיכיאטרית המחוזית מצרכיו הטיפוליים של הנאשם; ולכך שאפילו המתלונן הכיר במצבו החריג של הנאשם, ולאחר שהסתיים אירוע האלימות השניים לחצו ידיים. ב"כ הנאשם ביקש להכיר בנסיבותיו החריגות של הנאשם ובמצבו העגום, בשילוב חלופי הזמן והודייתו של הנאשם במיוחס לו, כנסיבות המצדיקות לחרוג לקולה ממתחם העונש, ולאפשר הארכת המאסר על-תנאי, גם ללא המלצה של שירות המבחן.

6. דבריו של הנאשם יובאו בלשונו: "אני מצטער, מתבייש בעבר שלי. שלחתי מכתב ל-504, התקשר אליי בעשרה ל-12 ואמר שהוא סולח לי. הודעתי לעו"ד ביום 5.12 שהייתי אצל הפסיכיאטר, ששלחתי ב-1.12 מכתב התנצלות לבחור המתלונן. אני מתבייש מהעבר ולא גאה בו. תמצאו לי סמטה. אני לעולם לא יהיה יותר אשם בפני כבודו".

דיון

7. המחלוקת העיקרית בין הצדדים נוגעת לעונש הראוי לנאשם, ובכך נתמקד, אך קודם לכן נקדיש מספר מילים לנסיבות האירוע ולמתחם העונש הראוי. מבלי למעט מחומרתה של עבירת האלימות שביצע הנאשם, אין בידי לקבל את עתירת המאשימה. אמנם, עסקינן בתקיפה שבוצעה "סתם כך", ללא מניע נראה לעין; במכת אגרוף שכוונה לפניו של המתלונן והסבה לו חבלה בעינו. מנגד, ניתן ללמוד מנסיבות האירוע כי אין מדובר בנאשם שהיה במיטבו (לשון המעטה), זאת מבלי להתעלם ממסקנות חוות הדעת הפסיכיאטרית. תוצאת התקיפה אינה ברף גבוה, והתנהגותו של המתלונן מיד לאחריה, כעולה מדברי ב"כ הנאשם שלא נסתרו על ידי ב"כ המאשימה, מלמדת כי לא חשש עוד מן הנאשם, ויותר מכך, ניתן להניח בסבירות לא מבוטלת כי אף ריחם עליו. פסקי הדין שהגישה המאשימה להמחשת מדיניות הענישה, חמורים במידה ניכרת מעניינו. למקרה רלוונטי ואף חמור יותר, ראו (באשר למתחם העונש והפסיקה המוזכרת) ת"פ (נתניה) 5330-11-21 מדינת ישראל נ' אברהם (4.1.22). מכאן, אני קובע את מתחם העונש בין מאסר על-תנאי לבין 8 חודשי מאסר בפועל.

8. ב"כ המאשימה, בהגנותה, הסכימה כי נסיבותיו הקשות של הנאשם מצדיקות לחרוג לקולה, ואפילו באופן משמעותי, מן המתחם שביקשה לקבוע. נזכיר, המאשימה ביקשה לקבוע מתחם עונש שתחתיתו ב-8 חודשי מאסר

בפועל, ועתרה לגזור על הנאשם בגין ההליך דנן חודשיים מאסר בפועל. בהינתן מתחם העונש שמצאתי לקבוע, הרי שגם מבלי לחרוג לקולה מן המתחם, ניתן להורות על הארכת המאסר על-תנאי בן שישה חודשים שתלוי כנגד הנאשם. ממילא אוסיף, כי גם אילו מצאתי לקבוע מתחם מעט חמור יותר מזה שנקבע, מסקנתי לא הייתה משתנה. אסביר.

מן העבר האחד, עברו הפלילי של הנאשם מכביד, שמא נאמר מכביד מאוד. לחובתו 35 הרשעות קודמות בעבירות מגוונות: אלימות, רכוש, מין ועוד, והוא ריצה תקופות מאסר לא מבוטלות מאחורי סורג ובריה, הארוכה שבהן - 5 שנים בגין מעשה סדום בכוח משנת 1996. מן העבר האחר, מעיון מדוקדק בגיליון הרישום הפלילי בשילוב טיעוני ב"כ הצדדים, עולה כי לראשונה מזה שנים רבות חלה הפוגה משמעותית בהתנהלותו העבריינית של הנאשם. למעשה, מאז ביצוע העבירה מושא כתב האישום, לפני למעלה מחמש שנים, לא עבר הנאשם על החוק. בהינתן מצבו של הנאשם וחיי בשולי החברה, אין המדובר בדבר של מה בכך.

מצבו של הנאשם עגום, ומצער לגלות שעד כה לא עלה בידי גופי הרווחה לסייע בידו, להוציאו מחיים ברחוב, ולהכניסו תחת קורת גג. ב"כ הנאשם מלווה את הנאשם מזה מספר שנים, ומדבריו הנאמנים עליי עולה כי למצער בשנים האחרונות, מעביר הנאשם את חייו בטרמפיאדה בצומת רעננה - בשמש הקופחת בקיץ, בקור ובגשמים בחורף. ללא שיניים בפיו. בגדיו - מדי צבא אותם הוא לובש בגאווה, בלויים וקרועים. הנאשם חי בגפו, ללא איש בעולם (ככל הידוע), וניתן להניח כי עצם קיומו תלוי בטוב לבם של העוברים בדרך. במהלך השנים שתיק זה מתנהל (לפני מותבים שהתחלפו עד שהגיע לטיפול לפני כשנה ומחצה), ניתן היה ללמוד קמעה על חייו של הנאשם. כך למשל, הבאתו לפני הפסיכיאטרית המחוזית נתקלה בקשיים לא מבוטלים - בין משום חסרון כיס של הנאשם עד כדי חוסר אפשרות להגיע עצמאית לבדיקה; בין משום היעדרן של תעודה מזהה ותעודת חבר בקופת חולים; ובין משום קשייו הסובייקטיביים של הנאשם "לאסוף את עצמו". באי כוחו, עוה"ד רועי לנג וחיכמת מואסי המייצגים אותו בנאמנות רבה, הקדישו משאבים ומאמצים רבים כדי לסייע לו, הרבה מעבר לחובתם והרבה מעבר למקובל. התגייסותם ועבודתם מוערכות עד מאוד.

9. אינני מתעלם, חלילה, מחוות דעתה של קצינת המבחן, אשר עשתה עבודתה נאמנה והגיעה למסקנה שאיננה מיטיבה עם הנאשם. ועדיין, האוריינטציה הטיפולית-שיקומית של שירות המבחן אינה מסוגלת ליתן פתרונות לכל המצבים, ונראה כי הנאשם הוא מבין אותם החריגים שבהם על בית המשפט לפעול באופן מקל יותר מכפי שסבור שירות המבחן. כדוגמא למקרה בו מצא בית המשפט לדחות את ערעור המדינה, והורה על הארכת מאסר על-תנאי בניגוד לעמדת שירות המבחן שהמליץ על הפעלתו וריצויו בעבודות שירות, ראו עפ"ג (מרכז-לוד) 47293-04-17 מדינת ישראל נ' ססי (12.11.17).

10. הערה בטרם סיום. לנוכח אומללותו של הנאשם, אדם מבוגר אשר מצא עצמו בודד בעולם, במצוקה שאיננה מצליח לצאת ממנה, אכיר תודה לרשויות הרווחה אשר מתבקשות לעשות מאמץ לסייע בידי הנאשם, עד כמה שידן משגת. כולי תקווה כי הנאשם ישכיל לשתף פעולה עם הידיים שלבטח תושטנה לעברו לעזרה. חזקה על באי כוחו המסורים של הנאשם בפרט, והסנגוריה הציבורית בכלל, כי ימשיכו בדרכם הטובה גם לאחר תום ההליך.

11. סוף דבר, אני מורה על חידוש המאסר על-תנאי בן 6 חודשים בגין כל עבירת אלימות שהוטל על הנאשם ביום 13.2.14 (ת"פ 27444-08-13), למשך שנה נוספת שמניינה מהיום.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ב' שבט תשפ"ג, 24 ינואר 2023, במעמד הצדדים.

העתק גזר הדין יישלח לשירות המבחן, לגורמי הרווחה בעיריית פתח תקווה (כתובתו הרשומה של הנאשם לפי כתב האישום), ולגורמי הרווחה בעיריית רעננה (שבטרמפיאדה הסמוכה לעיר מעביר הנאשם את ימיו ולילותיו).